

Број: 02/1-50-8-22-27/13
Сарајево, 21. 03. 2013.

ДОМУ НАРОДА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Уставноправна комисија Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставноправна комисија), на 27. сједници одржаној 16. 04. 2013. године, размотрила је и усвојила, те Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине подноси следећи

ИЗВЈЕШТАЈ О
СТРУЧНОМ САВЈЕТОВАЊУ
"ПРЕДСТАВНИЧКА ФУНКЦИЈА ПАРЛАМЕНАТА"

У организацији Уставноправне комисије Дома народа и Уставноправне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, а уз помоћ УСАИД-а и Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини, 21. 03. 2013. године, у Плавој сали Парламентарне скупштине БиХ, одржано је стручно савјетовање о теми „Представничка функција парламената“.

Стручном савјетовању присуствовало је 70 учесника: представника Парламентарне скупштине БиХ, Савјтеа министара БиХ, представници ентитетских парламената и Скупштине Брчко Дистрикта БиХ, као и представници невладиних и међународних организација које дјелују на простору БиХ.

Савјетовању су присуствовали и амбасадор Швајцарске Конфедерације у Босни и Херцеговини, Андре Шалер и конзул Савезне Републике Њемачке у Босни и Херцеговини, Кристијан Рајсфулер.

Учесницима савјетовања уводним излагањем обратио се Крстан Симић, предсједавајући Уставноправне комисије Дома народа Парламентарне скупштине БиХ.

Крстан Симић је у уводном излагању казао да је савјетовање посвећено питањима посредне демократије, парламентаризму и улози изабраних представника у парламентима, вршењу представничке функције у мандатном периоду. Нагласио је да ће се, током рада овог савјетовања, разговарати о односу изабраних представника према бирачима, цивилном друштву и политичким партијама у контексту транспарентности рада парламената, као и о улози политичких партија у осмишљавању представничке функције рада парламената.

Рекао је да је пред Босном и Херцеговином изазов да се бави развојем парламентарне демократије, и уз парламентарну демократију да подржава развој и других демократских процеса.

На стручном савјетовању о теми „Представничка функција парламената“ учесницима су се излагањима обратили: Нермин Типура, правни савјетник из Мисије ОЕБС-а у БиХ; Михаел Вајхарт, члан покрајинског Парламента Саксоније, Њемачка; те представници сљедећих политичких партија:

- Демократског народног савеза (ДНС),
- Хрватске демократске заједнице БиХ (ХДЗБиХ),
- Хрватске странка права (ХСП),
- Народне странке Радам за бољитак,
- Партије демократског прогреса (ПДП),
- Савеза за бољу будућност БиХ (СБББиХ),
- Савеза независних социјалдемократа (СНСД),
- Социјалдемократске партије Босне и Херцеговине (СДПБиХ),
- Српске демократске странка (СДС) и
- Странке за БиХ (СБиХ).

Из излагања издвајамо сљедеће:

НЕРМИН ТИПУРА

Истакнуо је да је циљ овог савјетовања да се у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине више говори о представничкој функцији која би требало да буде основна функција свих парламентарца. Основни задатак јесте да грађанима омогући да изразе своје ставове у току мандата изабраних представника у парламентима.

Без представничке функције не би постојала ни законодавна функција, односно посланици и делегати не би били овлашћени да доносе законе. Напоменуо је да је у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине оформљена Привремена заједничка комисија за измјене и допуне пословника оба дома и да би добро било да се представничка функција угради у измјене и допуне пословника.

МИХАЕЛ ВАЈХЕРТ

Михаел Вајхерт се путем видео-линка из Лајпзига, Савезне Републике Њемачке, обратио учесницима савјетовања. Говорио је учесницима савјетовања о конкретном раду посланика у саксонском парламенту. Рекао је да се у саксонском парламенту избори дешавају сваких пет година, те појаснио начин одржавања пленарних сједница, рада посланика у клубовима и комисијама.

Истакнуо је важност парламентарних иницијатива. То је могућност да сваки парламентарца постави упите. Осим упита, други инструмент дјеловања у саксонском парламенту је постављање захтјева покрајинској влади да дјелује. Захтјеве могу постављати само клубови

посланика. Уколико се покаже да су захтјеви засновани и да су од значајног питања формира се истражна комисија која се даље бави питањима из захтјева.

Михаел Вајхерт је надаље појаснио учесницима савјетовања како се финансира рад представника саксонског парламента. Нагласио је да је то регулисано Законом о правном статусу и финансирању клубова посланика у Парламенту Саксоније. Напоменуо је да је најважнији задатак посланика комуникација са грађанима односно „рад на лицу мјеста“. Најмање једном мјесечно организују се састанци са грађанима. Тако се отвара могућност да грађани тематизују своје проблеме и на неки начин дају потицај за политички ангажман, односно рад посланика. Тај потицај грађана може да прерасте у парламентарну иницијативу.

ДРАГУТИН РОДИЋ (ДНС)

Истакнуо је да је ДНС, као политичка странка, први пут учествовала на изборима у Босни и Херцеговини 2000. године. Од тада па до данас ова политичка странка биљежи константан раст посланика, како на ентитетском тако и на државном нивоу.

Казао је да према Програму, Статуту и општим актима ДНС-а произлази да је ова политичка странка усмјерена на изградњу демократскох вриједности и просперитетног друштва. Европски, социјални и економски стандарди, као и европско јединство најважнији су циљеви ДНС-а.

ДНС има локалне и регионалне организације, као и централни орган странке. Сваки од ових органа странке има одређену функцију и задатке. То, између осталог, подразумијева и сталну сарадњу са грађанима и упознавање са стварним проблемима.

НИКО ЛОЗАНЧИЋ (ХДЗБиХ)

Рекао је да ХДЗБиХ процес представничке функције прати од процеса кандидовања на изборима, односно од процеса формирања кандидатских листи. У овом процесу формирања учествују сви нивои странке, од општинских организација, преко кантоналних организација у Федерацији и регионалних у Републици Српској, па све до самог предсједништва странке које дефинише у коначници изглед изборних листи на свим нивоима.

Такође, у припреми изборне стратегије учествују сви нивои ове странке. У оквиру ХДЗБиХ успостављено је и Национално вијеће, састављено од свих и посредно и непосредно изабраних функционера на свим нивоима власти. У Националном вијећу разматрају се сва битна питања те размјењују информације о начину како функционише сама странка.

Нико Лозанчић истакнуо је да је један од проблема питање појединачног утицаја да нека питања буду ријешена на прави начин, односно онако како бирачи то очекују.

ВЕСНА КРСТОВИЋ-СПРЕМО (ПДП)

Казала је да је ПДП основан 1999. године у веома тешким политичким условима дубоке подијелености друштва у Републици Српској, као и на просторима цијеле Босне и Херцеговине.

Нагласила је да непосредан контакт са бирачима сматра веома битним, те да лично често долази у контакт са грађанима. ПДП користи своју страначку инфраструктуру за обављање одређених посланичких активности. Канцеларије општинских одбора су подређене локалним заједницама и то су мјеста на којима се највише комуницира са бирачима.

АДНАН БАШИЋ (СБББиХ)

Рекао је да је СБББиХ релативно новија странка у Босни и Херцеговини, али да је њен начин рада врло сличан начину рада других странака.

Што се тиче самог дјеловања странке, чланови СБББиХ настоје да остваре директне контакте са грађанима и на тај начин представе програм ове политичке странке. Оно што сматра веома битним јесте да комуникација са грађанима буде добра и учестала и након избора. Локални нивои сваке политичке странке при томе могу много више да помогну у рјешавању стварних проблема грађана од представника на државном нивоу.

ЛАЗАР ПРОДАНОВИЋ (СНСД)

Казао је да је СНСД заступљен на свим нивоима, како у законодавној тако и извршној власти, од локалних нивоа до државног нивоа.

Сматра да је генерално, на политичкој сцени, представничка функција у Босни и Херцеговини недовољно развијена. Разлози томе су да је структура политичких партија заснована на лидерским позицијама. Други разлози су недовољно независни медији, невладин сектор и слабе опозиционе политичке партије. Ови проблеми би се могли побољшати тако што би се у потпуности одвојило финансирање политичких партија од финансирања клубова посланика. Други начин би био да се комуникација са грађанима побољша путем законодавних иницијатива, које би се преносиле на основу захтјева грађана. На тај начин би се јачала одговорност појединца и била би снажнија профилисаност политичке партије.

Истакнуо је да би увођење затворених листи приликом избора представљало корак уназад у демократији Босне и Херцеговине.

МЛАДЕН ИВАНКОВИЋ ЛИЈАНОВИЋ (НСРЗБ)

Рекао је да је Народна странка радом за бољитак основана 01. 10. 2001. године. Истакао је да је ова странка и својим програмским циљевима и самим Статутом јасно показала да се обраћа

свим категоријама становништва. Комуникација са бирачима се остварује свакодневно путем интернета и у непосредној комуникацији у локалним заједницама.

ДАНИЈЕЛА МАРТИНОВИЋ (СДПБиХ)

Нагласила је да представничка функција парламентарца умногоме зависи од појединачног ангажмана и на који начин ће појединац артикулисати политику своје странке. Свако од посланика и делегата из СДП-а, на свим нивоима власти, има обавезу да активно ради са грађанством, групама грађана. То подразумијева теренски рад, учешће на округлим столовима, различитим трибинама.

Када је ријеч о представничкој функцији клубова странака на државном нивоу, посредством секретара клуба могуће је договорити састанак са посланицима. Клуб СДП-а има многобројне састанке са невладиним организацијама, представницима синдиката и другим интересним групама.

Казала је да сви посланици СДП-а имају обавеза да у Централи СДП-а дежурају, односно морају бити присутни барем једном седмично у Централи и сусретати се са грађанима. Истакла је утицај појединих форума (Форум младих, Форум жена) приликом конципирања изборних листа.

ОМЕР ВАТРИЋ (СБиХ)

Казао је да је СБиХ парламентарна политичка партија на свим нивоима власти од 1996. године. Грађанима се представља путем свог програма и обавезна је да реализује свој програм на основу којег су јој грађани дали повјерење.

У тренутном изборном мандату СБиХ је опозициона политичка партија те стога врло тешко презентује свој програм у јавности. Сматра да би било добро да је опозиција у Босни и Херцеговини моћнија и да може више да критикује. Комуникацију са грађанима представници СБиХ врше путем доступних медија, али и у непосредној комуникацији.

Након уводних излагања услиједила је дискусија одређеног броја присутних, а на крају активности стручног савјетовања донесени су следећи закључци:

1. Савјетовање је показало да се представничкој функцији парламената мора посветити дужна пажња;
2. Представничку функцију у свјетлу овог стручног савјетовања треба да размотре клубови политичких партија, Секретаријат Парламентарне скупштине БиХ и секретаријати других законодавних органа, као и радна тијела парламената и домова парламената;
3. За правилно уређење представничке функције биће нужно мијењати акте на којима је дефинисана ова функција;

4. Обје уставноправне комисије Парламентарне скупштине БиХ анализираће садржај постојећих основних аката којим се уређује представничка функција парламента и упутити домовима захтјев за њиховом доградњом. Уставноправне комисије очекују подршку организовању других савјетовања о овој теми, сматрајући да ће то бити мотив комисијама да ово питање држе стално у фокусу и квалитетно га развијају.

Уставноправна комисија доставља Извјештај Дому народа са жељом да се делегати у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ упознају са садржајем стручног савјетовања, а Дом народа прими Извјештај к знању.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
УСТАВНОПРАВНЕ КОМИСИЈЕ

Крстан Симић

Достављено:

- Колегијуму и делегатима у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ
- секретару Дома народа Парламентарне скупштине БиХ
- а/а